

Stockholm den 20 november 2024

Brottslighet inom avfallsområdet – utmaningar för miljöbalkens tillsynsområde

Henrik Sandström, handläggare

Lina Vogel, miljöjurist

Brottslighet inom avfallsområdet

Avfallsbrottslighet

- Brottsligheten är utbredd och delvis organiserad
- Hög lönsamhet och låga risker
- Negativ påverkan på miljö, hälsa och samhälle

Tillsynsansvaret inom avfallsområdet

Tillsynen utgår från att en verksamhetsutövare vill göra rätt

- Verksamhetsutövaren har ansvar att följa lagar och regler och är den som bäst kan sin verksamhet.
- Egenkontroll

Tillsynsmyndighetens uppgift

26 kap. 1 § miljöbalken

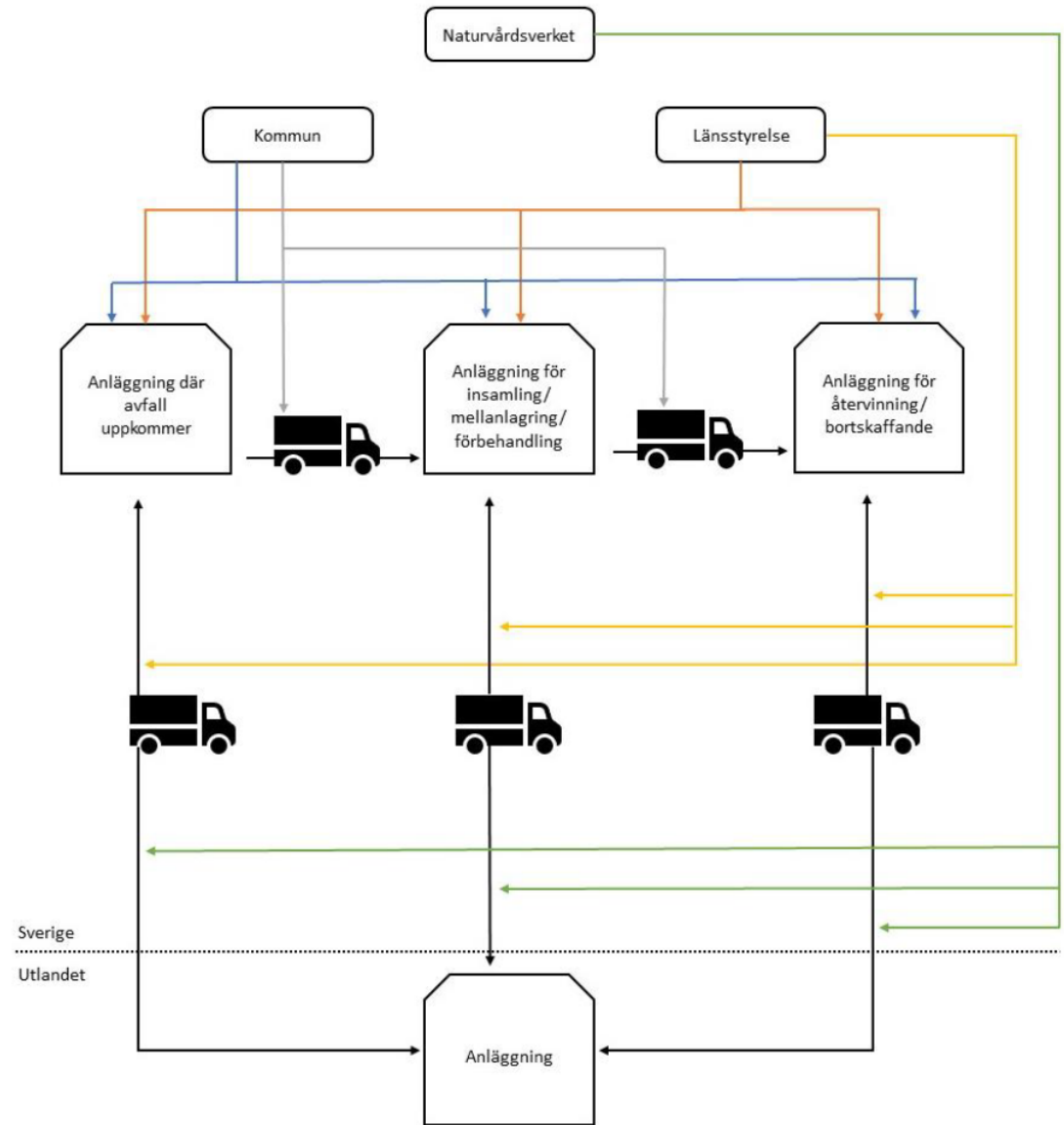
- *Säkerställa syftet* med balken och föreskrifter meddelade med stöd av balken
- På eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning *kontrollera* att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs
- Vidta de åtgärder som behövs för att *åstadkomma rättelse*

26 kap. 2 § miljöbalken

- Skyndsamt polisanmäla överträdelser om det finns *anledning att anta* att brott begåtts

Delat tillsynsansvar

- **LST: Tillsynsansvar för A- och B-anläggningar**
- **Kommun: Tillsynsansvar för A- och B- (om de överlåtits till kommunen), C- och U-verksamheter**
- Kommun: Tillsynsansvar för nationella avfallstransporter
- **GRÖT-LST: Tillsynsansvar för gränsöverskridande avfallstransporter**
- **NV: Beslut om godkännande av gränsöverskridande avfallstransporter**

Arbete mot avfallsbrottslighet

- Förebygga
- Förhindra
- Upptäcka
-
- Lagföra

TSM

Vilka verktyg har
tillsynsmyndigheterna
till sitt förfogande?

- Föreläggande och förbud (26 kap 9 § miljöbalken)
- Miljösanktionsavgift
- Samverkan och tillsynsmetodik

Omständigheter som påverkar när tillsyn bedrivs

- Egenkontroll kräver kontroll
- Verkningsgrad för miljön i förhållande till tillsynsinsats
- Finansiering
- Kompetens

Bryggan mellan tillsyn och brottsbekämpning

Straffrätt

bevisbörda

Miljörätt

Ett exempel - gränsöverskridande avfallstransporter

- Transport med container stoppas
- TSM: Inspektion - blandat avfall
- TSM beslutar om föreläggande – inkomma med underlag (provtagning, funktionstest eller liknande)
- TSM beslutar om förbud m.m.
- TSM upprättar polisanmälan

- Åklagare lägger ner åtal/ej fällande dom

Hänt och på gång

Regeringsuppdrag, utredningar och insatser

Nationella tillsynsstrategin - [Illegal avfallshantering](#) och [avfallstransporter inom Sverige](#)

Miljöbrottsrådet -
Webbutbildning miljöbrott

NV Nätverksmyndighet i
myndighetsgemensam
satsning mot OB

5 regeringsuppdrag:

- [Utveckla den myndighetsgemensamma satsningen mot avfallsbrottslighet](#)
- [Minska möjligheter att utnyttja anmälningssplikt](#)
- [Avfallstransport – yrkesmässighet, tillstånd, anmälan](#)
- [Resursbehov för att förebygga, upptäcka och stävja avfallsbrottslighet](#)
- Länsstyrelsernas befogenheter – stoppa, klampa

- [Revidering av miljöbrottsdirektivet](#)
- [Ny avfallstransportförordning](#)

VITAL: innovativt arbete -
Tar fram och testar
operativa lösningar

Utredningar:

- [Reform av avfallslagstiftning för ökad materialåtervinning och för mer cirkulär ekonomi](#) (14 feb)
- [Miljöstraffrättsutredningen](#) (20 dec)
- [Informationsutbytesutredningen](#)
- [Informationsutbyte mellan myndigheter](#) (28 april)

NATUR
VÅRDS
VERKET

